

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*, s. 309.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g01-shoot-d1e88053/facsimile.pdf> (tilgået 02. august 2024)

Anvendt udgave: *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

ling i Stænderne, navnlig ved ham som Referent, der saaledes vil kunne give den fornødne Oplysning.

Seventies: Angaaende det Spørgsmaal, som har været noget omtaltes mellem de sidste Talere, om Forhaandlingen af Lovbestemmelserne, saa jeg gjore den Erindring, at denne Lovbestemmelse blev forfattet af den danske Rigsdag i Aaret 1846 var for i Stænderne. Da led imidlertid ogsaa den tilsvarende Paragraph i Lovforslaget hest antagelse, end denne her i det nærværende Udsat leder, og hvad mig selv angaar, da var jeg dengang, som jeg tilføjer er endnu, i Tvivl om, hvorledes denne Lovbestemmelse ret skulde forhandles; men da den, i Stænderne til denne Sags Behandling nedsatte Comitee havde en Mand i sin Mitte, som ved dengang maatte anses for at være den mest Kundige i dette Sag, nemlig nu afdøde Generalrigscommissair Madsen, saa kunde der fra min Side ikke være nogen Betænkelighed ved at gaar ind paa den der antagne Behandling, som der forevigt vil heller ikke er Tvivl om, jo var rigtig; men, som sagt, i det dengang forelagte Udsat led Lydene meget forskjellig fra de Ord, der findes i nærværende. Jeg kan ikke erindre det, da jeg ikke har det her tilføjet, men de ærede Medlemmer vilde kunne erfare, at det er saaledes; jeg troer forevigt, at Forskellen stifter heri, at dengang tog man Hensyn til det Kar, hvori Sessionen holdtes, det nemlig Sessionerne holdes altid Karret, for end de udførte Mandfærdige skulle med, medens man nu derimod tager Hensyn til det vidste Udførelsesaar. Da jeg forfatter det rigtig, var jeg ikke med Bestemthed sig, men saaledes har Sagen stillet sig for mig. Jeg skal derfor tillade mig, med Hensyn til den Forskilling, som var ærede Ordføreren som om Retsvæsenet for Comiteen til, ikke at udsæge nogen Forandring i hvad der i Udsat er forfattet om, at de, som ere fødte i 1826, skulle være værnepligtige, at bemærke, at det, der for mig var afgjort, var de allerede berørte Tidensforholdigheder, og at jeg ikke troede at skulle tillægge de øvrige af ham anførte Motiver nogen Vægt. Dette skal jeg kun for min egen Skyld tilføje.

Der er af et æret Medlem her i Forsamlingen stillet et Amendement om, at alle de Mandfærdige, der ere erlagte for at frilagde for værnepligtige, skulle tilføjes til den Hensyn til, om Bestemmelserne senere blive udførte eller ikke. Jeg kan ikke andet end sige, at dette er fuldkommen konsekvent, og endvidere, til at jeg ikke tror tiltræde det, var, at jeg ikke havde nogen Dødsfald over, hvor flere vilde Summer kunde være. Derfor jeg ikke nærmere oplyses om, at vilde Summer vilde være meget høje, da agter jeg ogsaa, naar Amendementet kommer under Afstemning, at fremme derfor, og det som meget mere, som jeg yderligere er bleven beghjort i denne min Betragtning ved hvad der af den ærede Rigsdagmand for Rigsdagens Dødsfald (Dødsfald) er bleven anført for det. Det Medlem af Comiteen, som har stillet dette Amendement, er idag ikke tilføjet her i Forsamlingen og kan kun saaledes ikke selv sige Dødsfald for det.

Naar det af et æret Medlem er bleven anført, at § 4's Bestemmelse er uretferdig, fordi det, som her indeholdes, allerede ligger i § 1, sammenholdt med § 12, saa troer jeg dog ikke, at dette forholds sig som; thi naar Bestemmelserne i § 4 skulle udgaa, saa vilde af § 1, konsekvent med § 12, følge, at alle de, som vare ældre end 22 Aar og hidtil havde været friske, skulde udføres.

Varfod: Det er blot et Par Bemærkninger, jeg skal tillade mig at gjøre. Værnepligtloven var første Gang for i Stænderforlingen 1844. Havde man dengang fundet sig i Billighed, da havde alle de, som dengang vare 18 Aar, været værnepligtige; men de, som i 1844 vare 18 Aar, ere i 1848 22 Aar, eller værnepligtige efter nærværende Udsat. Denne Betragtning alene vilde være tilstrækkelig for mig til at kenne for Bestemmelserne i § 4, selv om jeg ikke saae den til, hvorledes Forholdene nu ere forandrede. I Aaret 1844, fandt Forhandlingerne om værnepligten Sted under den dyreste Fred, medens Forhandlingerne om foregaar under Krig, og en Krig, mener jeg, af en saadan Natur, at der ikke kan være Dødsfald for Nogen til at træffe sig tilbage.

Den anden Bemærkning, jeg skal tillade mig, er følgende. Der har, saavidt jeg kan hjerne, ikke hidtil fundet nogen almindelig

gælle for værnepligt Sted; der har kun været en midlertidig, og naar, som jeg haaber, inden saa Dage det nærværende Lovbestemt med enkelte Forandringer er bleven Lov, skal det godkjendes, at det kun var en midlertidig Friaagelse, der tilligere fandt Sted. Naar man altsaa har hørt sig Friaagelse, da er det ikke en fuldstændig Friaagelse, der er kun en midlertidig Friaagelse; man har nemlig kun hørt sig den Friaagelse, som fandt Sted og vilde have Sted, indtil den almindelige værnepligt blev udsat. Denne Friaagelse er det, der er opnaaet ved Krig; en større Friaagelse kunde ikke opnaaet, og jeg indfær derfor ikke, at det kan være enten nogen Vilje eller nogen Sammenligning, der kan paalyde en Tilbagebetaling af den erlagte Skatte, naar den, som har hørt sig en midlertidig Friaagelse, nu, da alle midlertidige Friaagelser ophøre, bliver kaldet til Tjeneste. Som Folge heraf er jeg aldeles enig med den ærede Ordføreren for Udsatet. Jeg haaber, at han selv vil stille et Forslag i saa Henseende; skulde han imidlertid ikke gjøre det, forbeholder jeg mig det derom.

Ordfør. Jeg troer, at der, efter de hidtil gjældende Love, ikke er den almindelige Tvivl om, at Lovbestemmelserne man beregnes efter den Alder, man virkelig har opnaaet og er indbragt i ved Karet Begyndelse. Det er utvilsomt sig i Udsat af 27de Juni 1842, hvorefter der stede en Forandring i de hidtil fulgte Regler. Forhen blev nemlig 1ste Mai anset som Normaldagen, hvorefter man beregnede Alderen; men man beregnede den da tillige efter det fuldstændige Kar og ikke efter det begyndte. I 1842 derimod blev det fundet rigtig, at man saavel i Danmark som i Hertugdømmene, beregnede en Person's Alder med Karet Begyndelse efter den 1ste Januar som Normaldag; men, da Sessionerne først holdtes langt ind i Karet, og man ved at antage, at det 22de Kar skulde være stillet den 1ste Januar, vilde komme til det Resultat, at Bestemmelserne blev udførte, for end han var maaske næsten 24 Kar eller meget over 23, antog man det best, at Bestemmelserne blev udførte i det Kar, i hvilket de stode det 22de Kar, naar man tog Hensyn til den Alder, de havde begyndt den 1ste Januar, det de dog kan ordentligvis vilde have opnaaet 22 Kars Alderen inden Sessionens Indtræden, forimidlertid den første Del af dem. Dette blev da bestemt og denne Regel er og vil blive i Udsatet, som vist ikke har hørt sig Hensyn til at gjøre nogen Forandring deri. Dette ser man af 2 Ting; først fordi at, dersom man vilde betragte dem, der ere fødte i 1826 som 22-aarige, og altsaa dem, som vare fødte i 1827, ikke som 22-aarige i 1849, saa vilde man ingen 22-aarige have i dette Kar. Det var umuligt naaen at gjøre en saadan Forandring. Det er ogsaa klart, at naar Anordningen vilde gjøre en Undtagelse, vilde den først gjøre en saadan med Hensyn til de 330 værnepligtige, saaledes, at Forskillingen til Udførelsen skulde for dem begynde fra en anden Tid, end den almindeligvis begynder. Der nævnes derefter i § 9 dem, som ikke have opnaaet 23 Kars Alderen Men hvad der forekommer mig at være unaturligt, det er ikke blot det, at de i Aaret 1826 fødte 330 værnepligtige, derved blive værre skulle end de i Aaret 1826 fødte hidtil værnepligtige, som ere behandlet ved den sidste Session som 22-aarige, fordi de uden Undtagelse vilde komme ind under Udførelsen; men det forekommer mig tillige at være en exceptionel Bestemmelse, naar man siger bløse i Aaret 1826 fødte med, fordi man allerede har etableret den meget svære Regel, at alle de, som inden Anordningens Emanation have opnaaet Udførelsesalderen, skulle medtages; det er unaturligt. De ærede Rigsdagmand, der have stillet sig i den Retning, at de, der vare fødte i 1826 kan skulde medtages med vilde Undtagelser og Indskrænkninger, have derved antaget, at ikke blot de i Anordningen gjorte Undtagelser, som forevigt forfærsteden ikke vilde påse sig paa de hidtil 330 værnepligtige, men at ogsaa Undtagelser, der vare analoge med bløse, skulde komme dem tilgode; men hertil vilde udvortes et ganske nyt System, en Klasse af Bestemmelser, angaaende de Forhold, som skulde anføres at kunne betyde Friaagelse for de 330 værnepligtige i Analogie med de Forhold, der have betydet Friaagelse for de værnepligtige.

Naar en æret Rigsdagmand har ment, at der aldeles ikke var Anledning til at give de Folk deres Penge tilbage, der have gjort Udbetalinger for at blive friske for Udførelsen, saa har han uden